

Nyheter om EMU

NYHETSREVY FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ 15 JULI 2003

Joschka Fischer sade vad euroanhängarna ville höra

Tysklands utrikesminister Joschka Fischer kom till Visby och sade det som den svenska ja-sidan inför EMU-omröstningen ville: "Tysklands problem har inget med euron att göra. Det är nonsens", lät Fischer förstå.

Hans kollega och värdinna, utrikesminister Anna Lindh, var nöjd med visiten som miljöpartisten Fischer gjorde i Visby på socialdemokraternas ekonomiska seminarium: "Det är viktigt att någon kommer hit och kommenterar de påhopp på Tyskland som nej-sidan står för, om att tyskarna inte kan räta upp sin ekonomi på grund av euron och EMU", sade Anna Lindh.

Grunden till att Tyskland nu kämpar med ökande arbetslöshet och lågtryck i ekonomin är inte eurons fel, framhöll Fischer flera gånger under seminariet och på pressträffen efteråt. EMU har, på det hela taget, varit en succé.

Det är istället återföreningen med Östtyskland, en åldrande befolkning, ett omodernt pensionssystem och stela arbetsmarknadsregler som är orsaker till de tyska problemen, enligt Joschka Fischer och lät ungefär som en avlönad propagandist från Svenskt Näringsliv.

Man kan ha delade åsikter om vad som förorsakat Tysklands minst sagt prekära ekonomiska belägenhet. Det kan diskuteras i hur stor utsträckning förbundsrepublikens inträde i den europeiska valutaunionen för fyra och ett halvt år sedan har bidragit till att tillväxten avtar och arbetslösheten ökar för varje kvartalsrapport som offentliggörs. Däremot borde det vara oomtvistat att Tysklands medlemskap i EMU kraftigt försvårar landets möjligheter att vända den ekonomiska kraftgången.

Till följd av EMU har Tyskland gjort sig av med två av de tre ekonomisk-politiska instrument ett självständigt land har till sitt förfogande. Tyskland har inte längre någon egen valutapolitik eftersom man inte längre har någon egen valuta. Därför kan man inte förändra växelkursen för att få fart på exportindustrin. Tyskland har inte längre någon egen penningpolitik eftersom man i och med anslutningen till valutaunionen överlämnade penningpolitiken till den

överstatliga centralbanken ECB. Därför kan man inte sänka räntan för att stimulera efterfrågan och investeringarna i den tyska ekonomin.

Kvarstår gör finanspolitiken, dvs. skatte- och utgiftspolitiken. Men inte heller den kan Tyskland bedriva efter egna behov. Ramarna bestäms nämligen av EMU:s så kallade stabilitetspakt. Enligt den får inte underskottet i de offentliga finanserna vara större än tre procent av BNP.

Till följd av den djupa ekonomiska krisen – som medfört ökade utgifter och minskade inkomster för offentliga sektorn – har Tyskland redan ett för stort underskott med EMU-mått mätt såväl i år som förra året och hotas med ekonomiska sanktioner från Bryssel om underskottet kvarstår nästa år. Därför har den tyska regeringen efter påbud från EU-kommissionen och EU:s finansminister tidigare i år lagt fram ett besparingsprogram med åtgärder som försämringar av arbetslöshetsförsäkringen och egenavgifter i sjukvården. Nyligen lade den tyska regeringen fast ett nytt program

som innebär att inkomstskatterna ska sänkas med runt tio procent nästa år. Det motsvarar sammanlagt 18 miljarder euro (165 miljarder kronor).

Regeringen hoppas att skattesänkningarna ska stimulera den inhemska konsumtionen och öka investeringarna, och att detta i sin tur leder till att nya jobb skapas.

Skattereformen innebär att den lägsta skattenivån för inkomsttagare sänks från 19,9 till 15 procent. Den högsta skattenivån sjunker från 48,5 till 42 procent. Samtidigt sänks skatterna för små och medelstora företag.

Hur sänkningarna ska finansieras är ännu oklart. Men troligen vill regeringen spara genom nedskärningar i socialförsäkringarna och minskade statsstöd och öka intäkterna genom ytterligare privatiseringar. Denna nyliberala politik – framtvungen av valutaunionen och expedierad av den så kallade rödgröna regeringen i Berlin – ligger helt i linje med de direktiv som årligen skickas ut från EU:s högkvarter i Bryssel.

Kritiska röster om EMU

Villy Bergström kritisk mot ja-argument

Vice riksbankschefen Villy Bergström är skeptisk till ja-sidans argumentering om att räntorna sjunker och tillväxten ökar om Sverige går med i EMU. I ett tal i Ljusdal i slutet av juni pekade han på argument "som inte alltid har bekräftats av ekonomisk forskning".

Villy Bergström menade att det är omöjligt att säga om ett medlemskap i EMU leder till högre eller lägre tillväxt. Valutaunionen har varit igång alldeles för kort tid för att göra en sådan utvärdering.

Det går heller inte att säga att ja till euron skulle innebära lägre räntor, enligt Villy Bergström.

Han konstaterade att ränteskillnader mellan länder bland annat beror på

skillnader i inflation och tillväxt mellan länderna.

- Räntenivån i Sverige skulle vid ett deltagande i valutaunionen mycket väl kunna vara högre än i nuläget om till exempel tillväxten i euroområdet förbättras.

- Det är svårt att tänka sig att ett deltagande i valutaunionen i längden leder både till högre tillväxt och en lägre ränta, sade Bergström.

Villy Bergström är personligen emot att Sverige går med i EMU. Hans motiv för att säga nej är dels förlusten av en nationell penning- och valutapolitik, dels att insynen och den medborgerliga kontrollen över den europeiska centralbanken inte är tillräckligt stor.

Kommunalare säger nej till euron

Kommunalarna vill inte byta ut kronan mot euron. Det visar SCB:s senaste undersökning av EMU-opinionen.

Den specialstudie som SCB har gjort åt tidningen Kommunalarbetaren visar på en klar majoritet mot EMU. 55,6 procent av kommunalarna (kommun- och landstigsanställda) säger idag nej. Endast 20,8 procent säger ja och 23,7 procent svarar "vet ej".

Både bland män och kvinnor finns en majoritet för att behålla kronan. Moståndet är störst bland kvinnorna, 56,5 procent säger nej. 50,6 procent av männen säger också nej. Bara 18,9 procent av kvinnorna och 30,9 procent av männen säger ja. EMU-motståndet bland kommunalarna är större än i hela väljarkåren. SCB:s undersökning bekräftar att det skett en omsvängning i opinionen i Sverige under senaste året. I hela väljarkåren säger 43,5 procent nej, 33 procent ja och 23,5 procent "vet ej".

EMU-medlemskap ökar inte utländska investeringar

Sju av tio utlandsägda företag tror inte att ett svenskt EMU-medlemskap har någon betydelse för deras investeringar i Sverige, enligt en Temoundersökning som Svenskt Näringsliv beställt.

Svenskt Näringsliv påstår i tid och otid att ett svenskt EMU-medlemskap ger bättre förutsättningar för att driva företag i Sverige och att investeringarna därmed kommer att öka.

Men samtidigt visar undersökningen från opinionsinstitutet Temo, betald av Svenskt Näringsliv, att de utlandsägda företagen inte kommer att öka investeringarna i någon större utsträckning om Sverige skulle gå med i valutaunionen.

Sju av tio utlandsägda företag anger att det inte spelar någon roll, medan 24 procent av de 150 tillfrågade företagen säger att de skulle investera "något" mer. Endast fyra procent skulle investera betydligt mer.

Brittiskt fack tveksamt till EMU

– Vi är positiva till EU men tveksamma till EMU. Det säger Dave Prentis, generalsekreterare i Unison i Storbritannien, till tidningen Kommunalarbetaren.

– Vi vill skapa en offentlig sektor på samma nivå som den europeiska, men det kan gå om intet om vi övergår till euron, säger Dave Prentis, ledare för Storbritanniens största fack. Unison har över 1,3 miljoner medlemmar i offentlig sektor.

Regeringen har lovat att investera 6 miljarder pund i offentliga sektorn under de kommande fyra åren, speciellt i utbildning och transporter. Men i april förklarade EU:s finansministrar, Ekofinrådet, att Storbritannien inte kan fortsätta sina investeringar inom offentliga sektorn. Villkoren i EU:s så kallade stabilitetspakt lägger hinder i vägen. Stabilitetspakten reglerar storleken på budgetunderskott och statsskuld.

– Vi är inte emot EMU men inte förrän den här frågan är löst kan vi acceptera att gå med.

Duisenberg försvarar penningpolitiken

Centralbankschefen Wim Duisenberg tog tillfället när han presenterade ECB:s årsrapport i EU-parlamentet i Strasbourg i början av juli att tillbakavisa kritiken mot bankens penningpolitik. I stället angrep han de regeringar som var alldeles för långsamma när det gäller att genomföra genomgripande ekonomiska reformer. Inflationen är nu nere på 2 procent och kommer att sjunka ytterligare under 2004. Han menade att penningpolitiken gjort sin del för återhämtningen av sysselsättningen och tillväxten i euroområdet att det nu är upp till regeringarna att genomföra brådskande strukturförändringar.

Vänsterpartiet vill ha undantag från stabilitetspakten

Vänsterpartisten Jonas Sjöstedt har nu sagt vilken politik han vill se vid ett nej till euron i september. Först vill han att Sverige skall kräva undantag från konvergenskriterierna, det vill säga att ha låg inflation, lågt budgetunderskott och en inte allt för hög statsskuld. Dessutom vill Sjöstedt att den svenska Riksbankens oberoende ska hävas och delvis tas över av politikerna.

– Vår kritik handlar inte bara om en avskaffad valuta utan också om rätten att driva en egen ekonomisk politik, som begränsas av stabilitetspaktens regler och konvergenskraven. Vår linje har alltid varit att det är riksdagen som ska utforma politiken, sade han under ett seminarium i Almedalen på Gotland.

Italien begär ökad flexibilitet i stabilitetspakten

Tyskland, Italien, Frankrike och Portugal kommer i nuläget att ha problem med att uppfylla stabilitetspaktens krav på minst 3 procents budgetunderskott i sina ekonomier.

OECD har precis bedömt Frankrikes ekonomi för 2003. Tillväxten kommer inte

"Vad sägs om anfallskedjan Jacob Wallenberg, Carl Bildt, Sören Gyll, Bo Lundgren med Göran Persson som center; ganska många högeryttrar."

**Förre LO-basen Stig Malm
Kritiska EU-fakta nr 83**

överstiga 1 procent och budgetunderskottet kommer även att bli högre än 3,5 procent skriver OECD i sin prognos. Samtidigt varnar OECD Frankrike för att deras skattesänkningar kommer att förvärpa läget ytterligare.

Italien, som är ordförandeland i EU, begär nu en ökad flexibilitet i stabilitetspakten för att fler länder skall klara av kraven.

Prodi ger sig in i den brittiska EMU-debatten

EU-kommissionens ordförande Romano Prodi har retat gallfeber på New Labour-regeringen genom att kritisera deras "vänta och se"-linje vad gäller brittiskt EMU-medlemskap. Nyligen slog finansminister Gordon Brown fast att de ekonomiska riskerna för brittisk ekonomi är för stora för att gå med i EMU i dag.

Prodi anser att Tony Blair inte har visat det politiska mod som krävs för att göra Storbritannien till en del av euro-zonen, vilket "signalerar stora politiska problem". Stora problem har också brittiska Ja till euro-kampanjen, Britain in Europe. Organisationen har inte lyckats övertyga varje sig regeringen eller opinionen om att pundet ska ersättas med euron. Det politiska misslyckandet har lett till beskyllningar om inkompetens och interna stridigheter inom Britain in Europe.

EU-kommissionen säger nej till Tysklands skattesänkningar

För att få fart på den tyska ekonomin vill Schröder-regeringen sänka skatterna. Men det säger EU-kommissionen nej till, eftersom det skulle kunna leda till höjt budgetunderskott. "Tyska regeringen kan inte räkna med vårt stöd för budgetförslag som inte är förenliga med EMU:s finansregler", säger en talesperson för EU-kommissionen.

Något större finanspolitiskt utrymme finns det inte i valutaunionen.